

Omrežje e-seniorji 55+

Če nekomu povemo vse, kar vemo, nam še vedno vse ostane.
30.10.2024

Zadeva: Nedotakljivost pokojnine v državah, ki so upokojencem prijazne. Predlog ukinitve predpisa.

Spoštovana članica, spoštovani član [Omrežja e-seniorji 55+](#),

[Po veljavnem predpisu](#) se upokojeni osebi, ki še dela, pokojnina zmanjša v odvisnosti od tega, koliko ur dnevno dela. To je nepošteno do upokojene osebe, ki si je pokojnino zaslužila, in nesmiselno za državo. To je poseganje v *nedotakljivost pokojnine*, kar je kratenje človekovih pravic. Predpis v Sloveniji je zelo drugačen od zadevnih predpisov drugih držav, ki so upokojencem prijazne. Zato smo 10.10.2024 z utemeljitvijo predlagali, da se ta predpis ukine.

Če se strinjate s predlogom ukinitve tega predpisa, vabimo, da to sporočite na Joze.Gricar@UM.si. Vaši podatki (ime in priimek, akademski ali strokovni naziv, e-naslov) bodo objavljeni. Seznam podpisnikov, ki je objavljen na spletni strani, je odprt in bo dopolnjevan. Vljudno vabimo, da [to sporočilo](#) posredujete osebam, ki po upokojitvi želijo še delati, in osebam, ki se na upokojitev pripravljajo.

Navajamo *Ugotovitve o nedotakljivosti pokojnine v državah*. [Zbrani podatki](#) kažejo, da vlade *nedotakljivost pokojnine* spoštujejo.

Ugotovitve o nedotakljivosti pokojnine v državah

Podatke o ohranjanju nespremenjene pokojnine upokojenih oseb, ki še delajo, zbiramo iz objav zadevnih predpisov na spletnih straneh vlade, ministrstva ali neke druge organizacije (portala), ki podatke države posredujejo javnosti. Na spletni strani [Omrežja e-seniorji 55+](#) je za vsako državo navedena povezava na spletno stran zadevne objave v določeni državi. Navajamo prevode kratkega besedila o tem, kaj se zgodi s pokojnino, če oseba še dela. Veljavnost podatkov je vezana na čas objave, zato je potrebno vsakokrat ugotoviti, ali je navedba še vedno prava.

Na podlagi doslej zbranih podatkov je mogoče podati nekaj posplošenih ugotovitev o *nedotakljivosti pokojnine* oseb, ki po upokojitvi še delajo. Z vidika našega proučevanja je pomembna ugotovitev, da v splošnem **upokojena oseba lahko dela**,

kolikor hoče, ne da bi se ji pokojnina zmanjšala. Pokojnina je nedotakljiva. V nobeni državi je ne zmanjšujejo, ker upokojena oseba še dela.

Izjema je v nekaterih državah v primeru, da se je oseba upokojila predčasno, predno je dočakala upokojitveno starost, ki je v državi predpisana. Ko oseba upokojitveno starost doseže, se morebitno zmanjševanje pokojnine konča. Pri predčasni upokojitvi je v nekaterih primerih dopusten določen znesek mesečnega zaslužka ob nespremenjeni pokojnini. Če je zaslužek v določenem mesecu večji od omejitve, se pokojnino tistega meseca odvzame. Če je dopusten zaslužek po upokojitvi majhen, se delati praktično ne splača. Med čakanjem na upokojitveno starost, ko je dopustno delati brez zmanjšanja pokojnine, oseba izgubi stik s trgom dela, kar je lahko težava pri iskanju stika z morebitnimi delodajalci.

Države na različne načine spodbujajo zaposlene, da bi se upokojili čim kasneje, če to zmorejo in želijo. Na primer, pokojnina se poveča za vsako dodatno leto dela. Če se upokojijo pozno, se jim starostna pokojnina poveča na dva načina: z dodatkom za pozno upokojitev in z novo pokojnino, ki jo pridobijo ob delu. Če se upokojijo, jih na različne načine spodbujajo, da bi še delali in plačevali davke in prispevke. Prispevki so v nekaterih primerih zmanjšani, s čimer jih spodbujajo, da bi po upokojitvi še delali.

Spodbude za delo po zakonsko določeni upokojitveni starosti lahko vključujejo znižanje obremenitev z davki in prispevki. Namen je pomagati upokojenim osebam, ki bi rade ostale aktivne na trgu dela, s čimer bi zmanjšali pomanjkanje delovne sile ter omogočili prenašati veščine in strokovno znanje na mlajše.

Podpisniki

Dr. Tomaž Amon, Tomaz.Amon@Bioanim.com

Vanja Borovac Jurečko, univ. dipl. soc., Vanja.Borovac@guest.UM.si

Prof. dr. Boris Cizelj, Boris.Cizelj@sis-egiz.eu

Dr. Janez Gabrijelčič, Janez.Gabrijelcic@gmail.com

Ferenc Godina, Ferenc.Godina@gmail.com

Alenka Gričar, oblikovalka, Alenka.Gricar@gmail.com

Zasl. prof. dr. Jože Gričar, Joze.Gricar@UM.si

Mag. Marko Gspan Marko.Gspan@VokaSnaga.si

Prof. dr. Mihael Japelj, Mihael.Japelj@t-2.net

Zasl. prof. dr. Branka Javornik, Branka.Javornik@BF.Uni-Lj.si

Marko Jeglič, dipl. inž. stroj., Marko.Jeglic@t-2.si

Ivan Jerom – Slikaso, IJSlikaso47@gmail.com

Doc. dr. Vida Kampus Trop, Vida.Kampus.Trop@gmail.com

Prof. dr. Matjaž Klemenčič, Matjaz.Klemencic@guest.UM.si

Franc Kociper, univ. dipl. prav., Kociper.Franc@gmail.com

Mag. Jasna Kolar Macur, Jasna.Kolar@SC-SG.si

Mag. Darinka Kozinc, Darinka.Kozinc@gmail.com

Mag. Janez Kure, macro@siol.net

Prof. dr. Tamara Lah Turnšek, Tamara.Lah@NIB.si

Mag. Dušan Luin, Dusan.Luin@gmail.com
Zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej, Matjaz.Mulej@UM.si
Dr. Julij Nemanič, Julij.Nemanic@a1mail.si
Zasl. prof. dr. Rudolf Pušenjak, Rudi.Pusenjak@teleing.com
Zasl. prof. dr. Vladislav Rajkovič, Vladislav.Rajkovic@gmail.com
Cirila Surina Zajc, PZDU-Dolenjske@t-2.net
Mag. Bojan Tomšič, Bojan.Tomsic@Kakovost2000.si
Prof. dr. Zmago Turk, prim., Zmago.Turk@gmail.com
Maks Vreča, univ. dipl. ekon., Maks.Vreca@gmail.com
Prof. dr. Drago Vuk, Drago.Vuk@guest.UM.si
Tatjana Zupančič Žerjal, dipl. inž. kem. teh., Tatjana.Zupancic@t-2.si
Prof. dr. Aleš Žemva, Ales.Zemva@siol.net

Seznam je odprt in bo dopolnjen.

Kako v državah zagotavljajo, da osebam, ki še delajo, pokojnina ostane nespremenjena?

Avstralija

Avstralska vlada podpira starejše Avstralce pri delu, če to zmorejo in želijo, tako da jim omogoči, da obdržijo večji del svoje pokojnine, ko imajo dohodek iz dela. Starejši imajo lahko precejšen dohodek od dela in še vedno prejemajo pokojnino (starostno pokojnino, invalidsko pokojnino ali plačilo za negovalca). Za tiste, ki so dosegli starost za starostno pokojnino, uporaba merila pokojninskega dohodka in delovnega bonusa nagrajujeta in spodbujata delo.

[Department of Social Services](#), Australian Government

Avstrija

Če ste se upokojili predčasno, torej pred običajno upokojitveno starostjo (ženske 60, moški 65), lahko v letu 2024 zaslužite do 518,44 € bruto na mesec. Če zaslužite več kot prag mejnega dohodka, bo vaša celotna pokojnina za ta mesec izgubljena. Standardna upokojitvena starost je 65 let. Pokojnina se poveča za vsako dodatno leto dela. Poleg prejemanja starostne pokojnine je možna kakršna koli pridobitna zaposlitev.

[Zuverdienst während der Pension](http://oesterreich.gv.at). oesterreich.gv.at.

Danska

Danska državna pokojnina je doživljenjska pokojnina. Višina državne pokojnine je odvisna od vašega ekonomskega položaja, osnovnega zneska, dodatka in dodatnih pokojninskih prejemkov. Če imate dohodek iz dela – na primer dohodek od plače – to ne vpliva niti na vaš osnovni znesek niti na dodatek k pokojnini. Torej lahko delate, kolikor želite, ne da bi to vplivalo na vašo državno pokojnino.

[State Pension](http://lifein.denmark.dk). lifein denmark.dk.

Estonia

Delo med upokojitvijo je ugodno, saj bo socialni davek, ki ga plača delodajalec, povečal vašo pokojnino. Ob nadaljevanju delovnega razmerja boste še naprej zbirali skupni del, na podlagi katerega se izračuna pokojnina.

[Working during retirement](#). Republic of Estonia, Social Insurance Board.

Finska

Dlje kot boste delali in pozneje ko se boste upokojili, višja bo vaša pokojnina glede na prejemke. Če se upokojite pozno, se vam starostna pokojnina poveča na dva načina: z dodatkom za pozno upokojitev in z novo pokojnino, ki jo pridobite ob delu.

[Working longer pays off](#), Finnish Centre for Pensions.

Francija

»Cumul emploi-retraite« delodajalcem omogoča, da zaposlijo upokojenca, tudi svojega nekdanjega zaposlenega, ki lahko kljub upokojitvi ponovno dela, medtem ko si nabira starostno pokojnino in plačo.

["Cumul emploi-retraite": what does it mean?](#) COGEP International.

Grčija

Po upokojitvi iz Grčije imate pravico do dela, vendar jo morate nujno prijaviti ustreznemu oddelku za pokojnine e-EFKA. Če delate v Grčiji in ste zavarovani pri e-EFKA, boste upravičeni do znižanj, predvidenih v veljavni grški zakonodaji. Če pa prejimate pokojnino tudi iz druge države članice, katere zakonodaja prav tako predvideva znižanje vaše pokojnine po začetku dela, bodo veljala ustrezna pravila evropskih uredb, ki omejujejo ta znižanja na obeh straneh v primerih prekrivanja prejemkov iz države članice.

[Old-age pension](#). Your Europe. Government Greece.

Hrvaška

Poleg dela s krajšim delovnim časom ob prejemanju polne pokojnine bodo upokojenci kmalu lahko delali polni delovni čas ob prejemanju polovične pokojnine. Nekateri upokojenci že uporabljajo možnost osemurnega dela s polovično pokojnino.

[Umirovljenici će uskoro moći raditi puno radno vrijeme, evo koliko ih već radi](#). Nacional.hr, Croatia.

Irska

Javni uslužbenci, ki so se upokojili in prejemale pokojnino, se lahko vrnejo na delo v javno službo. Vrnili se bodo na prvo točko veljavne lestvice za novega udeleženca s polnimi odbitki pokojnine in ASC ter običajnimi zakonsko predpisanimi odbitki.

Njihova pokojnina se lahko zniža, če njihova pokojnina in nova plača presegajo njihovo končno bruto plačo ob upokojitvi.

[Working after Retirement](#). The Teachers' Union of Ireland.

Italija

Ali je mogoče delati v pokoju? Na delo se je mogoče vrniti, ko še prejimate javno pokojnino, saj je bila s 1. januarjem 2009 z zakonsko uredbo 112/2008 odpravljena prepoved kopičenja pokojninskih dohodkov in dohodkov iz dela. Upokojenec, ki

pridobi starostno pokojnino, lahko od istega dne, ko se upokoji, opravlja katero koli drugo delovno dejavnost. Koristno je upoštevati, da se po prejemu dodatnega dohodka le-ti seštejejo v davčnem obračunu, ki ga bo moral predložiti davčni zavezanec, in tvorijo enotno davčno osnovo IRPEF, od katere se plačajo davki. Akumulacija dohodkov iz dela in pokojnine je povsem mogoča za vse tiste, ki se upokojijo po plačnem ali mešanem sistemu, torej za tiste subjekte, ki so začeli plačevati prispevke pred 31. decembrom 1995.
[Lavorare in pensione si può?](#) Randstad, Italy.

Kanada

Med prejemanjem kanadskega pokojninskega načrta (Canada Pension Plan – CPP) lahko nadaljujete z delom. Če ste stari med 60 in 65 let, morate še naprej prispevati v CPP. Vaši prispevki CPP bodo šli za ugodnosti po upokojitvi. Te ugodnosti bodo povečale vaš pokojninski dohodek, ko prenehate delati. Ko dopolnite 65 let, se lahko odločite, da prenehate plačevati prispevke CPP. Če se pri 65 letih odločite še naprej vplačevati CPP, bo moral prispevati tudi vaš delodajalec. Če ste samozaposleni, boste morali plačati oboje – del zaposlovalca in lastni del.
[Working while receiving the Canada Pension Plan.](#) Government of Canada.

Latvija

Posebnost latvijskega sistema je, da ni zgornje meje za državne pokojnine in da lahko upokojenci delajo, ko dosežejo upokojitveno starost, medtem ko že prejemajo polno pokojnino.
[Pension reforms in Latvia: background summary.](#) European Trade Union Institute.

Luksemburg

Če ste starejši od 65 let, lahko delate svobodno brez omejitev glede višine dohodka ali števila delovnih ur.
[Working as a recipient of an old-age pension.](#) Guichet.lu – the information portal that simplifies your interactions with the State, Luxembourg.

Madžarska

Ko je dosežena zakonsko določena upokojitvena starost, ni obveznosti upokojitve. Poleg tega se pokojnina poveča za 0,5 % za vsak dodatni mesec delovne dobe. S tem lahko med drugim pojasnimo 9,4-odstotno stopnjo zaposlenosti, ki je skoraj v skladu z evropskim povprečjem Madžarov, starih od 65 do 74 let. Druge spodbude za delo po zakonsko določeni upokojitveni starosti vključujejo znižanje obremenitev z davki in prispevki. Tako se od plače obračunava samo dohodnina (15 odstotkov). Druga spodbuda za zaposlovanje upokojencev so upokojenske kooperative. Njihov namen je pomagati upokojenim delavcem, ki bi radi bili aktivni na trgu dela, zmanjšati pomanjkanje delovne sile ter prenašati veščine in strokovno znanje. Hkrati pa je ena glavnih prednosti članstva v zadrugi neplačilo prispevkov za socialno varnost. Prav tako je zadruga zadolžena za pogajanja z delodajalci, ki se zanimajo za zaposlovanje upokojenih delavcev. Pobuda je sicer zanimiva, a zdi se, da pritegne veliko upokojencev, ki prejemajo nizko pokojnino in je zato za mnoge bolj nuja kot prava izbira.

[Support in the labour market. Hungary.](#) AGE Platform Europe.

Malta

Ko se upokojeanci odločijo, da ne bodo izkoristili ugodnosti predčasne izključitve (ne zaprosijo za pokojnino pri 61 letih, imajo 35 let plačevanja prispevkov za rojene pred letom 1962 in prekinejo delovno razmerje) in se upokojijo v skladu z novo pokojninsko reformo, ob ustrezni upokojitveni starosti prejmejo pokojnino, vendar se lahko odločijo, da ostanejo zaposleni (polni/krajši delovni čas). Poleg možnosti ostati v delovnem razmerju (in s tem prejemati dva dohodka – starostno pokojnino in dohodek iz delovnega razmerja) obstaja še dodatna ugodnost. Eden zadnjih proračunskih ukrepov – Proračun 2018 – prinaša spremembe prispevne povprečja (povprečja vplačanih prispevkov) pri 65 letih.

[Employment beyond Pension age – Age 65.](#) Gemma, Government of Malta.

Nemčija

Kot upokojenec lahko delate, kolikor hočete. Vsi predpisi glede davkov in socialnih prispevkov veljajo tudi za upokojeince. Ker že prejimate pokojnino, vam za zasluženi dohodek ni treba več plačevati pokojninskih prispevkov. Vendar pa imate možnost, da prostovoljno plačujete prispevke in tako povečate svojo pokojninsko pravico v prihodnosti.

[Retiring in Germany.](#) Handbook Germany.

Nizozemska

Če želite nadaljevati z delom po dopolnitvi državne upokojitvene starosti, boste morda morali skleniti novo pogodbo o zaposlitvi. Poleg tega ne boste več zavarovani za primer brezposelnosti in nezmožnosti. Prejemali boste zakonsko določeno državno pokojnino in morebitno starostno pokojnino od delodajalca. Morda ste upravičeni tudi do nadomestil po Zakonu o nadomestilih v primeru bolezni.

[What happens if I want to continue working after I reach state pension age?](#) Government of the Netherlands.

Norveška

Z delom lahko nadaljujete, medtem ko prejimate starostno pokojnino iz sistema nacionalnega zavarovanja, brez znižanja vaše pokojnine. Plačate manj davka na dohodek iz pokojnine (vključno z AFP) kot na dohodek iz plače. Stopnja prispevka za nacionalno zavarovanje od pokojninskega dohodka znaša 5,1 odstotka, od plače pa 7,8 odstotka (stopnja za leto 2024). Plača in dohodki iz kapitala (to so dohodki od obresti in dohodki iz nepremičnin) so obdavčeni po enaki stopnji kot za zaposlene.

[Retirement pension and contractual pension \(AFP\).](#) Norwegian Tax Administration.

Nova Zelandija

Na Novi Zelandiji lahko ljudje prejamejo pokojnino od starosti 65 let, vendar to ne pomeni, da morate prenehati delati. Na Novi Zelandiji ni obvezne upokojitvene starosti in lahko še naprej delate s polnim ali skrajšanim delovnim časom in še vedno prejimate izplačila pokojnine. Nezakonito je, da vas delodajalec diskriminira zaradi vaše starosti v procesu zaposlovanja ali med vašim delom v organizaciji.

[Working after 65](#). Age Concern New Zealand.

Singapur

Minimalna upokojitvena starost je 63 let. Delodajalec ne sme odpustiti nobenega zaposlenega na podlagi starosti. Delodajalci morajo ponuditi ponovno zaposlitev upravičenim zaposlenim, ki dopolnijo 63 let, do starosti 68 let, da nadaljujejo svojo zaposlitev v organizaciji. Starost za ponovno zaposlitev je bila s 1. julijem 2022 dvignjena s 67 na 68 let, da bi pomagali starejšim delavcem, ki želijo nadaljevati delo, dokler so pripravljeni in sposobni. Če vas delodajalec ne more ponovno zaposliti, lahko prenese obveznosti ponovne zaposlitve na drugega delodajalca, če izpolni ta dva pogoja: Novi delodajalec se mora strinjati, da prevzame prevladujoče obveznosti ponovne zaposlitve do vas od vašega sedanjega delodajalca IN S ponudbo prezaposlitve s strani novega delodajalca se morate strinjati. Ni vam treba sprejeti ponudbe za ponovno zaposlitev s strani novega delodajalca in boste upravičeni do plačila pomoči pri zaposlitvi (EAP) od vašega sedanjega delodajalca, če se odločite, da ponudbo zavrnete. Če vam je delodajalec dal razumno ponudbo za ponovno zaposlitev in ste jo zavrnili, niste upravičeni do EAP.

[Responsible re-employment](#). Ministry of Manpower, Government of Singapore.

Španija

Pravica do nadaljevanja dela in hkrati prejemanja pokojnine v Španiji bo imela nova pravila, ko bodo luč sveta ugledale načrtovane reforme vlade.

[All employees in Spain will have option to continue working and collect 100% of pension](#). SUR in English, Spain.

Švica

Kdor se redno upokoji, je upravičen do starostnega in družinskega zavarovanja (OASI) in prejemkov iz pokojninskega sklada. Po potrebi lahko prejme tudi dodatne prejemke za dopolnitev nezadostne starostne pokojnine. Če oseba po upokojitvi nadaljuje z delom, je privilegirana glede OASI. Prejema 1400 frankov dodatka na mesec, za kar ji ni treba plačati prispevkov. To je 16.800 frankov na leto. Če oseba zasluži več kot 1400 frankov na mesec, se od tistega dela njene plače, ki presega ta prag, odtegne prispevek AHV.

[Continuing to Work after Retirement Age](#). Employees Switzerland.

Turčija

Upokojeni zaposleni v Turčiji lahko še naprej prejemajo starostno pokojnino, tudi če začnejo delati po upokojitvi. Vendar pa morajo delodajalci za take zaposlene plačati premije za socialno varnost.

[Turkey: Changes Have Been Made in Social Security Incentives and Contribution Percentages](#). L&E Global.

Združene države

Delate lahko, medtem ko prejemate pokojnino ali nadomestilo za preživele družinske člane. Ko to storite, lahko to pomeni večjo korist za vas in vašo družino. Vsako leto pregledamo evidence vseh upravičencev do socialne varnosti, ki imajo prijavljene

plače za preteklo leto. Če je vaše zadnje leto zaslužka eno od vaših najvišjih let, vam preračunamo nadomestilo in vam izplačamo morebitno povišanje, ki vam pripada. Povišanje velja za nazaj od januarja tistega leta, ko ste zaslužili denar. Ko začnete prejemati pokojnino socialne varnosti, se za naše namene štejete za upokojenega. Dobite lahko pokojnino socialne varnosti ali nadomestilo za preživele družinske člane in hkrati delate. Vendar pa obstaja omejitev, koliko lahko zaslužite in še vedno prejemate vse ugodnosti.

[Social Security Administration](#). United States Government.

Pravila za delo po upokojitvi veljajo za vse upokojujence Tier One in Tier Two, ne glede na možnost plačila nadomestila. Pravila ne veljajo za člane, ki imajo invalidsko upokojitev. Če se vrnete na delo pri zasebnem delodajalcu, bo vaša pokojnina PERS ostala nespremenjena. PERS ne omejuje ur, ko ste lahko zaposleni, ali zneska denarja, ki ga lahko zaslužite pri zasebnem delodajalcu. Če se po upokojitvi vrnete na delo pri javnem delodajalcu v zvezni državi Oregon, statut Oregona nalaga določene omejitve za to zaposlitev. Vaša odgovornost je, da se zavedate teh omejitev in spremljate svoje ure, da zagotovite skladnost. Če prekoračite omejitev delovnega časa, boste odgovorni.

[Working after retirement: Tier One/Tier Two](#), Government of Oregon, United States.

Združeno kraljestvo

Koliko ur lahko delam po upokojitvi v Združenem kraljestvu? Ni omejitev glede števila ur, ki jih lahko delate po upokojitvi, in lahko nadaljujete z delom po upokojitveni starosti. Tako lahko uživate v prilagodljivih ponudbah za upokojitev, ne glede na to, ali gre za vrnitev na delo, nadaljevanje dela s polnim delovnim časom, krajši delovni čas ali raziskovanje neplačanega dela.

[Working after retirement](#). Legal and General.

Seznam bo dopolnjen.